

БРОЈ 10 ЛЕПТА

„Народ, излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

Стручна спрема полицајаца

Ако хоћете да вам син постане кројач, ви га шаљете код неког мајстора тога заната, где он после три па чак и четири године учења постаје способан да и сам отвори радњу. Ако хоћете да га упутите на слободне професије, да постане адвокат, лекар или инжењер, такође ћете га прво морати дати у школу, где ће, тек после дугих и тешких студија и пошто буде положио врло строге испите, бити способан да јавно упражњава своју струку.

Међутим, ако нека важна личност има каквога љубимца са којим незна шта да ради, него мора да га да у државну службу, он га онда уводи у полицијску струку, где га од данас до сутра благослове за полицајца и ако код њега нема ни трага о каквој стручној спреми. Другим речима, сви занати и све струке захтевају извесну спрему, до које се често само дугим временом долази а једина полиција чини изузетак: полицијски чиновници стварају се на лицу места без дугачких преговора.

Многи ће одговорити да полицајац стиче стручно знање у самом вршењу своје службе. Неоспорно је, да поједини од њих, они који су марљиви и интелигентни успевају да прибаве стручно знање у самој пракси и у студијама којима се одају у слободно време. Али многи не могу да постигну да сами собом стекну потребна знања за своју струку. Они ће научити неколико „трикова“ које је рутинна створила и живеће у уверењу, да исте могу примењивати у сваком случају. Излишно је инсистирати на незгодним странама полицијске рутине. Поред свега осталог публика плаћа трошкове овог полицијског васпитања у пракси. Невини грађани мораће због незнања полицајца новајлије, који је се преварио, да проведе дуге дане у истражном привору. Међутим шта би

се казало кад би студенти медицине били пуштени пре свршених студија, да се „вежбају“ над грађанством! Код прве грешке каква би се вика и псовка подигла!

Истина је да су за последњих петнајест година, услед жалосно стања полицијске неспреме, установљене и неке полицијске школе. Ја сам обишао неколико таквих школа и оне су све имале исте рђаве стране. Настава је свуда била површна, ујурбана и сувише често војничког духа. Неколико правних начела, и сувише конвенционалних манира, проправљених гимнастичким вежбањима, то је било све учење, док је, међутим, техничко и морално образовање полицајца потпуно запостављено. Резултати су били ништавни, тим пре што су и ту слати људи који су већ имали извесну рутину.

Полицајац мора да се спрема за своју струку још од двадесете године а не када је прешао тридесету и када је већ стекао извесне навике којих не може да се отресе, а при том се оптеретио и фамилијом. Младићи дају најбољи материјал исто тако и полицији као и осталим струкама.

Али професионална настава није потребна само нижем полицајцу, за више чиновништво она је још потребнија. Међутим до данас је готово свуда запостављена и професионална настава за више чиновништво. Сматрало је се, да је довољно свршити права или провести дуго времена у војсци, па да се стекну способности за више полицијског чиновника. Међутим вишем полицијском чиновнику је дужност да руководи истрагама, да употреби у проналажењу зликоваца све трагове, како материјалне тако и моралне и психолошке. Он то може да постигне само тако, ако познаје целокупну технику, која се зове и научном полицијом и ако

скроз и скроз познаје зликовачки свет. Ова знања за сада се могу стећи само на три универзитета, на којима је обрађена пажња и на образовање полицајаца.

У будуће ниједан виши ни нижи чиновник несме се постављати ако није претходно добио стручну спрему у специјалним школама. Морају се установити више и ниже школе. За више чиновнике мора се тражити при улазу у школу универзитетска спрема из правне струке а за нижи персонал, добра гимназијска спрема. Испити при излазу из школе морају бити свестрани — јер често при површном испитивању и најбољи ђак пропада услед стидљивости или случајно рђаво постављеног питања.

Па ипак између ниже и више полиције несме да постоји непроходна провалија. Сваки нижи чиновник треба да има право да ступи и на вишу школу, ако је показао јаких способности за струку. Таквоме чиновнику несме се порицати право на вишу школу, макар и да није свршио права. Што се тиче школског програма, предмети ће бити готово исти и на једној и на другој школи, само што ће на вишој изучавање тих предмета бити опсежније и дубље а у нижој ће се обратити нарочита пажња и на физичко развијање. Ђаци и једне и друге школе вршиће практична вежбања у свима полицијским грама. Само онда, када шеф познаје и најмање ситнице своје струке може се рачунати да ће он стећи потребан ауторитет над својим потчињенима.

Разуме се да се на техничко образовање полицајца, мора обратити нарочита пажња, јер ће му оно дати могућности да прибавља материјалне доказе о кривци или невиности оптужених.

Од полицајца се не може да тражи да буде и експерт али он мора да зна шта и у којој мери, може у појединим случајевима од експерта да очекује. Осим тога, а ово је од највеће важности, по-

лицајци ће научити да поштују визит карту, коју сваки злочинац оставља за собом на лицу места, а коју за сада у већини случајева уништава сама полиција.

Др. Р. А. Рајс

ЗВЕЗДИЦЕ

Капетан Арман де Бурмон, командант групе тешке артиљерије на Вердену, погинуо је. Он је зет Г. Дени Кошени, члана Француске Академије, државног подсекретара за спољне послове.

Г. Дени Кошени, сасм тога, погинула су већ два сина на бојном пољу: капетан Огистен Кошен и капетан Жак Кошен.

Гаргантуа

МЕЂУ ЊИМА

Париз, 12 августа
Парижко издање „Дејли Мел“ јавља из Њујорка:

Из устанка против Бугара

У броју од 8 августа „Тан“ доноси писмо једног српског учитеља, који је учествовао у устанку против Бугара у Србији. Цело саопштење о томе у „Тану“ гласи:

„Ево једног писма, које је писао један од оних несрећних Срба који су били принуђени да се, услед кишења и мучења којима су били изложени од стране бугарских власти у окупираној Србији, даде оружја и да покушавају да ослободе своју земљу или, ако у томе не успеју, да у смрти потраже крај својим мукама. Ово писмо баца светлост како на сам устанак, који је био у месецу априлу, тако и на поступање према српском стањовништву у области Србије окупираној од стране Бугара.

Писац овога писма је један учитељ из Србије, стар 48 година. Пошто је побегао у планину, писао га је својом крвљу. Један његов веран пријатељ ризиковао је да донесе и преда ово писмо једном српском војнику на мртвој стражи.

Писмо гласи:

Мај, 1917

Ево ме у планини, која је сад моје тужно боравиште. Ја сам 25 априла побегао из бугарских казамата, где сам био затворен са двадесет својих другова, пошто смо били опколени и ухваћени у побуни код Нас је било 25000 побуњених; у почетку смо се ту ли против једне немачке дивизије, коју смо поразили и

У дипломатским круговима у Вашингтону пронела се вест да су између Бугарске и Аустрије наступиле тешкоће, због тога што у Софији стално расте уверење, да двојна монархија намерава да изда Бугарску на конференцији за мир.

„Бечки државници — каже се у том телеграму — већ признају да се рат не може свршити ако Србија не буде рестаурирана и увећана. Бојећи се, да ће бити принуђена да да Србији део Босне и Херцеговине, ако Србија не добије компензације на рачун Бугарске, Аустро-угарска се спрема да Србији уступи део бугарске територије. Бугарски влада позива је, да дискутује о томе. Говори се, да се Немачка наљутала, што је Бугарска одбила да прекине односе са Сједињеним Државама и да се опште неповерење шири међу централним државама.“

натерали у бегство; после тога су нас напале две бугарске дивизије, са много топова и митраљеза, Ја сам био ухваћен, бачен у затвор и осуђен да будем обешен, али преко ноћ, пријатељ... је упао са једном четом у Прокупље, побегло бугарску стражу и мене ослободио. Тако сам се могао дочепати планине. Овде нас је преко пет хиљада. Скоро и све остале планине су исто тако препуне побуњеника.

Бугари су позвали целокупно мушко становништво од 16 до 65 година да га узму у војску и одмах пошаљу на фронт. Они су, у исто време, купили

Ово виндалско поступање ових одвратних Монгола изазвало је побуну. Несрећне матере, доведене до очајања

нападале су Бугаре каменџицама. То је била права побуна, на коју су Бугари одговорили вешалима, на која вешају жене и децу. Тада се народ, изазван и раздражен, баци на бугарска слагалишта; људи и жене дочепаше се оружја и муниције, најпре у Прокупљу, затим у Лесковцу, Лебанима, Врању, Власотинцима, Зајечару, Књажевцу, Пожареvcу и у селима.

Било је уговорено да устаници из Зајечара и околине иду на Ниш, а да ми остали из Прокупља, Лесковца и Врања, такође учинимо то исто

